

Streszczenie popularnonaukowe

Celem projektu jest pozyskanie nowej wiedzy na temat roli, wpływu oraz zasięgu festiwali kulinarnych na obszarach wiejskich w Polsce (w środowisku społecznym oraz biznesowym). W projekcie główny nacisk położono na zbadanie wpływu festiwali na rozwój obszarów wiejskich. Wynika to z obserwacji społeczności wiejskich, które są zainteresowane zwiększaniem zarówno produkcji ekologicznej, jak i sprzedaży lokalnej żywności. Festiwale w wymiarze społeczno-gospodarczym mogą mieć wpływ na zmniejszenie migracji oraz zatrzymanie procesów depopulacji na wsi. Uzasadnionym wydaje się przyjęcie tezy, że festiwale kulinarne są ważnym elementem w procesie rozwoju. Nawiązując do wyników wcześniejszych badań Hjalager i Kwiatkowskiego należy przyjąć, że festiwale są ważnym czynnikiem rozwoju obszarów wiejskich, gwarantem ciągłości tradycji i jej odnowy, a niekiedy również elementem budowania spójności i zaangażowania zarówno członków lokalnej społeczności, jak i odwiedzających. Co więcej, dotychczasowe badania pokazują, że festiwale kulinarne mogą być nie tylko oznaką „ciągłości przeszłości”, ale także pierwiastkiem odnowy tradycji kulinarnej o nowym formacie i znaczeniu. Ponadto mogą być efektywnym źródłem samoidentyfikacji, samorealizacji i samokontroli dla producentów żywności, często stając się alternatywą dla promocji i komercjalizacji lokalnych produktów kulinarnych.

Realizację celu głównego podzielono na trzy bloki tematyczne: (1) przestrzenne i czasowe występowanie festiwali kulinarnych; (2) wpływ festiwali kulinarnych na rozwój; (3) wpływ festiwali na generowanie efektów biznesowych. W ramach pierwszego bloku postawiono następujące pytania badawcze: Jaki jest rozkład przestrzenny festiwali kulinarnych na obszarach wiejskich? Jaka jest struktura festiwali kulinarnych (pochodzenie, rodzaj, wielkość, temat) na obszarach wiejskich? W drugim bloku prac oczekuje się odpowiedzi na dwa pytania badawcze: W jaki sposób festiwale stwarzają możliwości, a także ograniczenia rozwoju lokalnego? W jaki sposób spodziewany wpływ festiwali na obszary wiejskie różni się w zależności od głównych grup interesariuszy: mieszkańców, gości i organizatorów? Natomiast trzeci blok zawiera pytania: W jaki sposób wystawcy za pośrednictwem festiwali kulinarnych łączą się z lokalnym ekosystemem i jakie rodzaje efektów biznesowych dzięki temu powstają? Czy podczas festiwali kulinarnych istnieje zjawisko współtworzenia innowacji i jakie są cechy tego procesu?

Źródłem koncepcji badania wiejskich i regionalnych aspektów festiwali jest seria projektów badawczych realizowanych w Skandynawii i Niemczech, w które jest zaangażowany kierownik projektu od 2015 roku. Badania podzielono na trzy etapy tj.: projektowania, zbierania danych oraz upowszechniania wyników badań. Pierwszy etap obejmuje analizę dostępnych informacji. Celem tej części jest przegląd i systematyzacja istniejących badań, raportów przemysłu żywnościowego i statystyk rządowych na temat społeczno-ekonomicznych skutków festiwali i ich roli w rozwoju obszarów wiejskich. Na podstawie zdobytej wiedzy zostanie opracowany i przetestowany spójny instrument gromadzenia danych wśród głównych grup interesariuszy festiwali (organizatorów, mieszkańców, odwiedzających, wystawców). Na tym etapie nastąpi również zidentyfikowanie i zlokalizowanie w czasie i przestrzeni festiwali kulinarnych organizowanych na obszarach wiejskich w Polsce. Planowane są również spotkania i konsultacje dotyczące poprawności procesu badawczego z Prof. A-M. Hjalager (University of Southern Denmark) i Prof. O.Oklevik (Western Norway University of Applied Sciences). Drugi etap obejmuje gromadzenie i analizę danych. W celu zebrania danych zostaną wdrożone dwie techniki sondażu diagnostycznego: indywidualny wywiad kwestionariuszowy i pogłębiony wywiad bezpośredni. W tym etapie planuje się wysłanie kwestionariusza do organizatorów wszystkich zidentyfikowanych festiwali kulinarnych w Polsce. Następnie w oparciu o szereg kryteriów (lokalizacja, czas, harmonogram, wielkość, tematyka) zostanie wybranych 6 festiwali kulinarnych do bardziej szczegółowych badań. Na każdym z wybranych festiwali kulinarnych goście i mieszkańcy będą badani metodą PAPI. Ponadto na festiwalach zostaną przeprowadzone pogłębione wywiady bezpośrednie z organizatorami i wystawcami. Etap trzeci dotyczy rozpowszechnienia wyników przeprowadzonych badań. Zostanie to osiągnięte dzięki strategii, która obejmuje publikację 6 artykułów w czołowych czasopiśmie międzynarodowych, związanych z tematyką prowadzonych badań. Planuje się również udział w 8 konferencjach międzynarodowych (w tym 4 zagranicą i 4 w kraju).

Efektom projektu będzie zdobycie i upowszechnienie nowej wiedzy na temat roli, wpływu oraz zasięgu festiwali kulinarnych na obszarach wiejskich w Polsce. Wynikiem badań będą: (a) kompleksowa inwentaryzacja, typologia i rozkład przestrzenny festiwali kulinarnych w Polsce; (b) wyjaśnienie różnic w postrzeganiu efektów społeczno-ekonomicznych związanych z organizacją festiwali kulinarnych z punktu widzenia wystawców/organizatorów, mieszkańców i gości; (c) wyjaśnienie przestrzennych i przedsiębiorczych aspektów festiwali. Ponadto projekt zapewnia alternatywną perspektywę oceny w porównaniu do standardowych podejść, w których skupiono się na ocenie skutków ekonomicznych.